

28 вересня - - Міжнародний день загального доступу до інформації

Щорічно 28 вересня відзначають Міжнародний день загального доступу до інформації, який спрямований на наголошення важливості вільного доступу до інформації, знань та освіти для всіх членів суспільства. Сьогоднішній день нагадує про те, що вільний доступ до інформації є ключем до кращого розуміння світу та можливості приймати усвідомлені рішення.

Історія появи Міжнародного дня загального доступу до інформації

Міжнародний день загального доступу до інформації було проголошено у 2019 році Організацією Об'єднаних Націй. Основною метою цього дня є привернення уваги до важливості доступу до інформації, яка дозволить забезпечити розвиток, освіту, охорону здоров'я, свободу самовираження та багато інших важливих аспектів життя.

Сьогодні інформація відіграє вирішальну роль у всіх видах діяльності, чи то освіта, наука, бізнес чи громадянська активність.

Однак багато людей, як і раніше, стикаються з обмеженим доступом до інформації через різні фактори, такі як економічна обумовленість, географічне розташування, мовні бар'єри та технічна неготовність.

Інформаційна грамотність

Насправді одним із головних аспектів загального доступу до інформації є інформаційна грамотність. Люди повинні мати навички критичного мислення, щоб відрізнити точну, правдиву інформацію від дезінформації та маніпуляцій.

Цікаві факти:

- **Технології доступу:** У 21 столітті доступ до інформації став ще більш доступним завдяки інтернету, але це також принесло нові виклики, такі як фейки і дезінформація. Саме тому важливість цього дня зростає в еру цифрових технологій.
- **ЮНЕСКО:** Організація активно сприяє розвитку "відкритих урядів" і навіть розробила спеціальні керівні принципи для забезпечення доступу до інформації в державному секторі. Це стало частиною глобальної ініціативи по сприянню прозорості та відкритості урядів.
- **Справжній символ демократії:** У багатьох країнах доступ до інформації є не лише правом, але й частиною конституційних принципів. Наприклад, в Швеції право на доступ до урядової інформації було закріплено ще в 1766 році, що робить країну однією з перших у світі у цьому напрямку.
- За лише останніми опитуваннями **42% українців ніколи не перевіряють інформацію на достовірність, 31% – шукають деталізовану інформацію. І лише 24% аудиторії перевіряє медіаконтент.** Проте спостерігається й позитивна тенденція – **47,7% опитаної молоді перевіряє інформацію через пошук першоджерела чи звертає увагу на факти та докази** (опитування ЮНІСЕФ U-Report).
- Отож, цікавтеся новим, користуйтеся перевіреною інформацією та робіть світ більш відкритим, а свій інформаційний простір – чистішим від фейків та маніпуляцій.

Перелік нормативно-правових актів, якими регламентується робота по забезпеченню доступу інформації

- Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації»
- Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI «Про захист персональних даних»
- Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII «Про інформацію»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. № 583 «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2011 р. № 740 «Про затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію»

- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.11.2011 р. № 1277 «Питання системи обліку публічної інформації»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 р. № 736 «Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію»
- Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 30.09.2013 р. № 11 «Про практику застосування адміністративними судами положень Закону України від 13 січня 2011 року № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації»»
- Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29.09.2016 р. № 10 «Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації»
- Наказ НАДС від 05.10.2017 р. № 201 «Про утворення комісії з питань роботи із службовою інформацією у НАДС» *(зі змінами, внесеними наказами від 23.05.2022 р. № 35-22, від 02.10.2023 р. № 161-23)*
- Наказ НАДС від 29.05.2019 р. № 100-19 «Про забезпечення доступу до публічної інформації у НАДС», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21.06.2019 р. за № 646/33617
- Наказ НАДС від 31.05.2019 р. № 103-19 «Про затвердження адміністративного регламенту процесу «Задоволення запитів на публічну інформацію» НАДС»
- Наказ НАДС від 05.06.2020 р. № 96-20 «Про затвердження Розміру фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є НАДС, його територіальні органи, та Порядку відшкодування фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є НАДС, його територіальні органи», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.06.2020 р. за № 555/34838
- Наказ НАДС від 03.12.2020 р. № 227-20 «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного супроводження офіційного вебсайту НАДС» *(зі змінами, внесеними наказом від 24.01.2022 р. № 6-22)*
- Наказ НАДС від 26.02.2021 р. № 34-21 «Про організацію роботи щодо оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних» *(зі змінами, внесеними наказами від 14.07.2021 р. № 111-21; від 14.12.2021 р. № 190-21)*
- Наказ НАДС від 24.03.2021 р. № 50-21 «Про систему обліку публічної інформації НАДС» *(зі змінами, внесеними наказом від 20.12.2021 р. № 194-22)*
- Наказ НАДС від 14.12.2021 р. № 190-21 «Про затвердження Порядку обробки персональних даних у НАДС»

- Наказ НАДС від 23.06.2022 р. № 50-22 «Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію в НАДС та його територіальних органах» (зі змінами, внесеними наказами від 09.11.2022 р. № 111-22, від 10.08.2023 р. № 116-23)
- Наказ НАДС від 30.09.2022 р. № 90-22 «Про затвердження адміністративного регламенту процесу «Збір обробка та оприлюднення інформації у формі відкритих даних НАДС на Єдиному державному вебпорталі відкритих даних»
- Наказ НАДС від 07.03.2023 р. № 32-23 «Про визначення відповідальної особи за оприлюднення інформації у формі відкритих даних»
- Наказ НАДС від 06.07.2023 р. № 99-23 «Про затвердження Примірною переліку видів публічної інформації, розпорядником якої є НАДС».

Перелік документів нормативно-правової бази, що забезпечує надання відповідних видів послуг у галузі технічного захисту інформації

Найменування нормативно-правового акта, розпорядчого документа
1
Указ Президента України від 27 вересня 1999 року № 1229 «Про затвердження Положення про технічний захист інформації в Україні»
Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»
Постанова Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 1997 року № 1126 «Про затвердження Концепції технічного захисту інформації в Україні»
Постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 року № 736 «Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію»
Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 року № 373 «Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в

інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах»
Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2009 року № 869 «Про затвердження загальних вимог до програмних продуктів, які закуповуються та створюються на замовлення державних органів»
Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1082
Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1084
Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 281 «Про деякі питання захисту інформації, охорона якої забезпечується державою»
Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 1998 року № 180 «Про затвердження Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах»
Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 року № 939
Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23 грудня 2020 року № 383 «Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14 січня 2021 року за № 52/35674
Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 16 травня 2007 року № 93 «Про затвердження Положення про державну експертизу у сфері технічного захисту інформації», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 липня 2007 року за № 820/14087

Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 26 березня 2007 року № 45 «Про затвердження Порядку оновлення антивірусних програмних засобів, які мають позитивний експертний висновок за результатами державної експертизи в сфері технічного захисту інформації», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 квітня 2007 року за № 320/13587
Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 16 січня 2023 року № 01т, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 січня 2023 року за № 147/39203
Національний стандарт ДСТУ 3396.0-96 «Захист інформації. Технічний захист інформації. Основні положення»
Національний стандарт ДСТУ 3396.1-96 «Захист інформації. Технічний захист інформації. Порядок проведення робіт»
Національний стандарт ДСТУ 3396.2-97 «Захист інформації. Технічний захист інформації. Терміни та визначення»
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.1-002-99
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.1-003-99
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.4-001-2000
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.5-004-99
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.5-005-99
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 3.6-001-2000
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 3.7-001-99

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.5-008-2002
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 3.7-003-05
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.5-010-2003
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 3.6-003-2016
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.7-009-09
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.7-010-09
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.6-003-2004
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.6-001-2011
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.6-005-2013
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.6-006-2015
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.2-011-2015
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.2-008-2015
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.2-009-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-023-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-024-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-019-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-020-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.4-010-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.4-014-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.4-014-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.5-012-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.7-012-2015

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 1.5-001-2000

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-001-2001

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-004-2001

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-005-2001

Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-006-2001
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-002-08
Нормативний документ системи технічного захисту інформації .НД ТЗІ 2.5-006-99
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.3-002-99
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ Р-001-2000
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ ТР ЕОТ-95
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ ПЕМВН-95
Нормативний документ системи технічного захисту інформації НД ТЗІ 2.7-011-2012

Висновок: Міжнародний день загального доступу до інформації є важливим нагадуванням для світу про значення відкритості, прозорості та демократії. Він закликає уряди до співпраці, розвитку нових технологій і забезпечення вільного доступу до інформації для кожного громадянина. Враховуючи новітні виклики, це право набуває все більшої актуальності в умовах цифрового світу.